

Program „Kultura odporna” dla krakowskich twórców i artystów

2020-04-03

Katastrofalne skutki epidemii koronawirusa odbijają się również na sferze kultury. Jednym z najważniejszych elementów, dzięki którym Kraków od lat zajmuje wyjątkową pozycję na arenie międzynarodowej, jest oferta kulturalna. W tym trudnym czasie lokalnych twórców i artystów, organizacje pozarządowe i instytucje kultury, ma wspomóc program „Kultura odporna”, zaproponowany przez prezydenta Krakowa.

Do przedstawicieli sektora kultury i organizacji pozarządowych działających w kulturze, prezydent Krakowa Jacek Majchrowski skierował następujący list:

Wielce Szanowni Państwo,

Chciałem dzisiaj skierować moje słowa przede wszystkim do przedstawicieli świata kultury. Społeczność międzynarodowa mierzy się z jednym z największych globalnych wyzwań, jakim jest opanowanie epidemii Covid-19. Każdego dnia walczymy nad wspieraniem wszystkich służb miasta i państwa w walce z opanowaniem skutków tej choroby, która zagraża tak wielu ludziom na całym świecie. Pragnę wyrazić solidarność ze wszystkimi, których skutki epidemii dotknęły w bezpośredni i pośredni sposób, a także z tymi, którzy narażając życie i zdrowie pomagają innym.

Łączę się także myślami z twórcami, przedstawicielami sektora audiowizualnego i sztuki, festiwalami, orkiestrami, chórami, bibliotekami, środowiskiem teatralnym, muzealnym, księgarniami, kinami studyjnymi, pracownikami sceny i backstage’u, dostawcami usług kulturalnych, filmowcami, właścicielami klubów i agencji muzycznych, a także ze wszystkimi partnerami technicznymi, podwykonawcami, branżami powiązanymi, dla których ten czas jest także czasem wielkiej niepewności zawodowej.

Katastrofalne skutki epidemii odbijają się także na Państwa aktywności. Z pewnością niepokoić się o los swoich najbliższych, ale także o los swoich instytucji, organizacji, zatrudnionych pracowników, zaplanowane wydarzenia i projekty. Jest dla mnie oczywiste, jak ważny dla Krakowa jest cały sektor kultury. Miasto zawdzięcza wiele ze swojego sukcesu właśnie niezwyklej ofercie kulturalnej i talentom mieszkających i tworzących tu twórców i artystów.

Trudna sytuacja dotyczy wszystkich dziedzin ekonomii społecznej. Obecna sytuacja nie pozwala większości instytucji i organizacji prowadzić działalności programowej. Nasze instytucje kultury nie zarabiają na sprzedaży biletów i usług, i podobnie jak wszystkie inne branże miasta – walczą o przetrwanie. To potężna próba dla teatrów i muzeów, dla obiektów typu Tauron Arena czy ICE Kraków, w których długo nie pojawią się duże koncerty i kongresy. To wielka próba dla tzw. freelancerów i organizacji pozarządowych.

Wiele instytucji stara się przenosić swoją działalność do Internetu, ale wiemy wszyscy, że to nie

wystarczy. Musimy na nowo stworzyć narzędzia integrujące, platformy dla współdziałania, które pozwolą nam dzielić się naszymi wytworami i budować relację z publicznością. Musimy także wspomóc sektor kultury w sposób konkretny i finansowy.

Mamy świadomość, że do lipca większość wydarzeń i festiwali nie odbędzie się, a większość z nich nie może być po prostu przeniesiona na inny moment roku. W ostatnich dniach odwołały się cenione festiwale: Misteria Paschalia, Festiwal Muzyki Filmowej, wydarzenia cyklu ICE Classic, niemal wszystkie koncerty w ICE Kraków i Tauron Arenie w pierwszej połowie roku. Z pewnością niemożliwe są i inne festiwale planowane od kwietnia do czerwca. Wiemy już, że niektóre festiwale planowane w późniejszym terminie podejmują decyzję o zawieszeniu czy przeniesieniu części działań do Internetu.

Nawet jeśli sytuacja w Polsce – w co głęboko wierzę – zostanie opanowana, inne kraje będą doświadczały podobnych do naszej sytuacji – wyzwań. Zamknięte granice, ograniczenia w poruszaniu nie pozwolą na przyjazd zagranicznych gości.

Stoimy na stanowisku, że nie będziemy chcieli dopuścić do zagęszczenia wydarzeń festiwalowych jesienią. Zwłaszcza, że także jesień pozostaje wątpliwa pod kątem możliwości bezpiecznej organizacji wydarzeń masowych i większych zgromadzeń. Po wtóre musimy w sposób niezwykle odpowiedzialny przestawić się na tryb oszczędzania.

Kraków wydawał dotąd blisko 5% swojego budżetu na kulturę, niestety, obecna sytuacja wymusza na nas potrzebę znalezienia oszczędności. I potrzebujemy w tym zakresie współpracy i solidarności. Naszym priorytetem jest zabezpieczyć sytuację twórców i artystów, organizacji pozarządowych i instytucji kultury.

Bardzo ważni są dla mnie twórcy lokalni, lokalne księgarnie i kina. To oni tworzą na co dzień niepowtarzalny klimat naszego miasta, są mieszkańcami naszego miasta i tu płacą podatki. Dlatego będziemy w pierwszej kolejności szukali takich możliwości, dzięki którym lokalna scena artystyczna i powiązane z kulturą branże będą mogły utrzymać się na powierzchni.

Widzimy, jak ważne są rejestracje spektakli i koncertów, jak ważną rolę ma w tych czasach kultura cyfrowa i uczestnictwo w kulturze za pomocą nowych mediów i technologii. Dlatego chciałbym, aby wszyscy w naszym mieście mieli wspólny dostęp do wytworzonych ze środków publicznych treści, rejestracji spektakli, koncertów, debat, dzieł sztuki i tekstów literatury. Pracujemy obecnie nad takim narzędziem.

W tym miejscu chciałbym podziękować wszystkim artystom, twórcom, instytucjom i organizacjom, które w ostatnich dniach tworzyło ważną przestrzeń kultury wirtualnej. Tym, którzy zdecydowali się na upublicznianie swoich zasobów cyfrowych w sieci. Dziękujemy za wirtualne wystawy, warsztaty, kameralne koncerty, czytanie książek, za promocję e-czytelnictwa, wreszcie za wszystkie działania służące podtrzymaniu więzi społecznych w tych niezwykle trudnych czasach.

W nawiązaniu do tworzonego przez służby ministerstwa programu wsparcia doraźnego dla organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom Covid-19, a także w kontekście tworzenia specustawy, napisałem do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prof. Piotra

Glińskiego, pismo z prośbą o uwzględnienie postulatów zgłaszanych przez organizacje pozarządowe i instytucje kultury w zakresie tworzenia programów wspierających i osłonowych, stosowania zasad elastyczności w rozliczaniu dotacji i osiągniętych wskaźników.

To ważne, aby specustawa wzięła pod uwagę zapisy umożliwiające samorządom:

- tworzenie programów pomocowych i socjalnych wspierających sektor kultury, w tym na pokrycie kosztów ubezpieczenia twórców i artystów,
- tworzenie elastycznych, szybkich, prostych w obsłudze stypendiów lub zapomóg w sektorze kultury,
- wsparcie doraźne organizacji pozarządowych przy przeciwdziałaniu skutkom Covid-19, w tym przede wszystkim możliwość pokrycia wydatków służących trwałości, ciągłości działań organizacji pozarządowych – utrzymania zatrudnienia, pokrycia kosztów stałych (czynsze, media, konieczne inwestycje, zakup sprzętu i materiałów niezbędnych do realizacji przedsięwzięć),
- dofinansowanie zadań w sektorze kultury wynikających z nagłych potrzeb organizacji pozarządowych i zdarzeń związanych z bieżącą sytuacją epidemiczną.

Ważne jest także umożliwienie organizacjom pozarządowym i instytucjom kultury – nie tylko przedsiębiorcom – wystąpienie z wnioskiem o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Wspólnie z moimi służbami, właściwym Wydziałem ds. Kultury i Dziedzictwa Narodowego i moim Pełnomocnikiem ds. Kultury, pracujemy nad programem „Kultura odporna”. Nawiązujemy tym samym do koncepcji miast odpornych na skutki rozmaitych katastrof.

Kultura odporna to taka kultura, która w tych trudnych czasach potrafi wytworzyć mechanizmy nie tylko służące przetrwaniu swojego sektora, ale także pomoże rozbudzić w odpowiednim czasie współpracę, optymizm, wolę współdziałania, zaufanie społeczne – wartości kluczowe w wychodzeniu ze skutków obecnego kryzysu. Bo ten kryzys pokazuje nam, jak ważna jest współpraca zamiast konkurencji, podstawowe założenie naszej strategii kultury, jak mocno musimy zainwestować w mechanizmy wspierające, sieciową odpowiedzialność instytucji publicznych i organizacji pozarządowych.

Będziemy dążyli do uwzględnienia wszelkich możliwości wsparcia – organizacyjnie, prawnie i finansowo. W najbliższych dniach przedstawimy Państwu nasze decyzje i możliwości – również finansowe – w zakresie sektora kultury.

Przeżyliśmy w przeszłości jako miasto wiele trudnych momentów dla kultury. Wiem jednak, że jako wspólnota mamy dużą odporność i poczucie współdziałania. Wiem, że przed nami obowiązek zabezpieczenia Waszej egzystencji w granicach możliwych do uniesienia dla miasta, które stoi przed jednym z największych kryzysów ekonomicznych w swojej historii. Ale to także czas na podjęcie wielu ważnych i strategicznych decyzji.

Jestem przekonany, że gdy tylko świat wspólnym wysiłkiem i dzięki globalnej solidarności pokona to epidemiczne zagrożenie, wznowimy ważną pracę, która zawsze była ważną cechą atmosfery Krakowa: tętniącą kulturą codzienność.

**Magiczny
Kraków**

Życząc Państwu zdrowia, apeluję o pozostanie w domach i o dzielenie się w sieci wytworami waszej kreatywności i talentu.

Jacek Majchrowski
prezydent Krakowa